

پيشه‌کي : ئايه‌ته‌کانی ۴ : ۱ - ۲۴ له ئينجیلی یوحنا پیناسهی عيسای مەسیح ده‌کات که خۆی دەر ده‌خات بۆ سامیریەکان . به‌لام ئايه‌ته‌کانی ۴ : ۴۳ - ۵۴ پیناسهی عيسای مەسیح ده‌کات که خۆی دەر خست بۆ خەلکی جەلیل . وه هەندی جیاوازی گرنگ ههیه له نيوان بهشی سێ یه‌م و چوارهمی ئينجیلی یوحنا . له‌به‌شی سێ یه‌مدا عيسا له‌گه‌ڵ نيقوديموس ی جوله‌که ده‌دوێ که پلهو پيگه‌یه‌کی ره‌وشت به‌رزو رابه‌رايه‌تی بالای هه‌بوو . به‌لام له‌ بهشی چوارهمدا عيسا له‌گه‌ڵ ژنيکی سامیری ده‌دوێ که ره‌وشتی گه‌نده‌ل بوو .

هه‌نگاوی ۱ : بخوینه‌وه . وشه‌که‌ی خودا
 پيکه‌وه یوحنا ۴ : ۱ - 54 ده‌خویننه‌وه .
 به‌ نۆره هه‌ر که‌سێ ئايه‌تيک بخویننه‌وه تا هه‌موو ئايه‌ته‌کان به‌ ته‌واوی ده‌خویننه‌وه .

هه‌نگاوی ۲ : ئاشکرای بکه . تيبينه‌کان
بیرکه‌وه . ئه‌و راستیه کامه‌یه پیت وایه گرنگه به‌لاته‌وه سه‌باره‌ت به‌ خۆت له‌م ئايه‌تانه‌دا ؟ یان له‌ کۆی گشتی ئه‌م ئايه‌تانه‌ کام راستیه چوه‌ ناو هۆش و داتنه‌وه ؟
بنوسه . يه‌ک یان دوو راستی ئاشکرا بکه که تيگه‌يشتووی لێی . بیر یان لێیکه‌وه و بیرۆکه‌کانت بنوسه له‌ په‌راوه‌که‌تا .
به‌شداري بکه . (دواي ئه‌وه‌ی ئەندامان کاتیک به‌سه‌رده‌به‌ن له‌ بیر کردنه‌وه‌ نوسینه‌وه ، به‌ نۆره بیرۆکه‌کانتان به‌شداري پيیکهن) .
 هه‌ر يه‌که‌یکمان به‌شداري ده‌که‌ين له‌و شتانه‌ی که ئاشکرا کران له‌لایهن ئەندامانه‌وه .
 (له‌یادت بیت له‌هه‌ر کۆمه‌له‌یه‌کی بچوکدا ، ئەندامانی کۆمه‌له‌که‌ به‌ شپۆه‌یه‌کی جیاواز به‌شداري ده‌که‌ن) .

ناشکراکردنی ۱: جیاوازی له نیوان ئاوی ئاسایی و ئاوی ژیان ئهوهی عیسا دهیبهخشیت .

عیسا له ئینجیلی یوحنا ۴: ۱۰ دهفرموی: " ئهگهر بهخشینی خودات دهرانی و دهرانی کتیه ئهوهی پیت دهلایت ئوم بدهری ، ئهوسا تو داوات لی دهکرد و ئهویش ئاوی ژیانی پی دهادیت !" وه کاتی عیسا لهبارهی ئاوی ژیانوه دوا ژنه سامیرییهکه پی و ابو لهبارهی ئاوی ئاساییهوه دهدوی که دهتوانی له بیرهکهوه ههلیگوزی . وای زانی ئهو ئامازه به ئاوی ژیر خانهکانی زهوی دهکات ، ئهمه وای لیکرد که بلی: بو ههلیگوزینی ئاوهکه دولچت پی نییهو بیرهکش قووله .

وا پی دهچیت پیغمبهر یاقوب ئهم بیرهی ههلهکنده . لهبهرئهوه دهبنین ژنه سامیرییهکه دهپرسیت ئایا عیسا مهزنتره له یاقوب . بهلام عیسا وهلامی دایهوه و فرموی: " هه کهنیک لهم ئاوه بخواتهوه تینووی دهیتتهوه . بهلام ئهوهی لهو ئاوه بخواتهوه که من دهیدهمی ، ههگیز تینووی نابی ، بهلکو ئهو ئاوهی دهیدهمی تیایدا دهیتته کانیایک و ههلهقولیت ، ژیانی ههتاهتایی دههخشیت ." مههستی عیسا له ئاوی ژیان ئهو (رزگاری)یه که دهیبهخشیت و بو ههتاهتاییه . چونکه ئاوی ئاسایی له دهرهوهی دهرونه و ناتوانی پیویستیه رۆحیهکانی مرۆف دابین بکات . بهلام ئاوی ژیان (رزگاری و ههموو ئهو بهرکهتانهی لهگهلهدایه) دهچیتته نیو دهرونهوهو پیویستیه قولهکانی دابین دهکات . ئاوی ئاسایی لهبهرچاو وون دهیت کاتی دهیخویتتهوه ؛ بهلام ئاوی ژیان ئهوهی عیسا مهسیح دهیبهخشیت وهک کانیایک وایه کوتایی نایهت و بو ههتاهتاییه تینوویت پاراو دهکات .

ناشکراکردنی ۲: عیسا مهسیح سهرکهوتوانه وای له ژنه سامیرییهکه کرد باوهری پی بهینی .

له سپارهی پهندهکان ۱۱: ۳۰ دهخوینینهوه " ئهوهی خهلهک دهباتهوه دانایه ." عیسا نمونهیهکی زیندووی پیشکش کردین لهبارهی بردنهوهی خهلهک له ریگهی بردنهوهی ژنه سامیرییهکه . لهکاتی رۆیشتنی له یههودیاوه بو جهلیل ، دهبوو به سامیرهدا تیپهر بیت . وه کاتی گهیشته

شاروچکەى سوخار له گهشتهكهيدا ماندوو بوو بۆيه لهسەر لئواری بیرهکه دانیشت . بهلام قوتابیهکان رویشتن بۆ ناو شاروچکهکه بۆخواردن کرین . وه له تهنیشت بیرهکه ، عیسا وتویژی لهگهڵ ئەو ژنه سامیرییه کرد که ناوبانگیکی خراپی ههبوو تاكو بیباتهوه بۆ شانشینیهکهى خۆى .

له سهرهتادا ، عیسا هاوسۆز بوو لهگهڵیداو داواى ئاوى لئى کرد . ئەم شیوازهش زۆر کاریگهره بۆ چوونه ناو دلئى كهسیكى دیکه بۆ ئەوهى دهرهتئى بدهتئى تاكو خزمهتتیکت پێشکەش بکات ، یان بۆ ئەوهى تۆ خزمهتتیکى پێشکەش بکەیت . عیسا ههردوو لایهنى کۆکردهوه : داواى ئاوى لئیکرد ، و ئاوى ژیانیشی بۆ خسته روو .

عیسا سهرنجى ژنهکهى راکئیشا به لای خۆیدا بهوهى پئى فهرموو : " ئەگهر ئەگهر بهخشینی خودات دهرانى و دهرزانى کئیه ئەوهى پئیت دهلئیت : " ئاوم بدهرئ . " ژنهکه و ایزانى عیسا جولهکهیهکهو پئویستی به یارمهتئ ههیه ، ئەو لهناخی خۆیهوه ههستئ بهوه کرد توانای ئەوهى ههیه که یارمهتئ عیسا بدات . بهلام عیسا شتهکانى لهسهرهوه بۆ خوارهوه ههموى سهراو بن کردهوه و پئى فهرموو که ئەو پئویستی به یارمهتئ ههیه و پئویستی به ئاوى ژیان ههیه ، وه ئەم ئەو کانیاوهیه که دهتوانئ ئاوى ژیانى پئى بدات . ئەم وشانه سهرنجى راکئیشا . تۆش دهتوانئ ئەم شیوازه بهکار بهئینی بۆ سهرنج راکئیشانى کهسانى تر و لهبارهى راستئ خوداوه بدوئى بۆیان و پئیان بلئى ئەوان دهبئیت پئویستیان به چئ ههبئیت که پئیان بدرئیت .

عیسا جهختئ کردهوه لهسهر پئویستیهکهى بهوهى که پئى فهرموو :
" بهلام ئەوهى لهو ئاوه بخواتهوه که من دهیدهمئ ، ههرگیز تینووئ نابی ، بهلکو ئەو ئاوه دهیدهمئ تیای دا دهبئته کانیاویک و ههلهقهولئیت و ژیانى ههتاههتایی دهبهخشئ " عیسا جیاوازی نئوان ئاوى ئاسایی و ئاوى ژیانى خسته روو . کاتئ ئاوى ئاسایی دهخوئتهوه دوباره تینووت دهبئتهوه ، چونکه ئاوى ئاسایی له دهرهوهى دهرووندايه و پئویستی روچیت پاراو ناکات وه ههر کاتتیک خواردهتهوه دهشارئتهوه لهبهرچاو وون دهبئیت . بهلام کاتئ ئەو ئاوى ژیانه دهخوئتهوه که عیسا دهتداتئ ، بۆ ههتاههتاییه پاراو دهبئیت ، چونکه ئەو ئاوى ژیانه دهچئته ناختهوهو پئویستیه ههره

قوله‌کانی ناخت دابین دهکات . وه ئهو ئاوه ده‌بیتته کانیاویکی به‌ردهوام و هه‌لده‌قولییت و تیرئاوت دهکات و پیی ده‌بوژ‌بیتتهوه . ئیدی بهم شیوه‌یه یه‌کێک لهو شیوازه‌یه که ده‌توانی له‌ ریگه‌یه‌وه سه‌رنجی به‌رامبه‌ری پیی راکیشی بو ژیا‌نی هه‌تاهه‌تایی ئه‌وه‌یه به‌رواردی بکه‌یت به‌ ژیا‌نی ئاسایی .

عیسا و یژدانی راجله‌کاند به‌وه‌ی که داوای لی‌کرد بانگی می‌رده‌که‌ی بکات . عیسا باش ده‌یزانی که چه‌زی له‌ ئاوی ژیا‌ن نیه مه‌گه‌ر کاتی هه‌ست به‌ گونا‌هباری خوی بکات . وه کاتی عیسا ناوی می‌رده‌که‌ی هینا ، ئیدی ژنه‌که هه‌ستی به‌ تاوانباری خوی کرد چونکه می‌ردی نه‌بوو . وه ژیا‌نیکی گه‌نده‌ل ده‌ژیا . ئیدی بهم شیوه‌یه ، ده‌توانی سه‌رنجی که‌سانی دیکه راکیشی بو رزگاری و یارمه‌تیا‌ن بده‌یت له‌ ریگه‌ی هه‌ستکردنیا‌ن به‌ گونا‌هباریا‌ن .

عیسا هه‌ر جار هو به‌ شتی‌ک راستیی خوی ئاشکرا کرد . کاتی عیسا بهم شیوه‌یه‌ی کرد ئیدی ژنه‌که تا ده‌هات زیاتر و زیاتر دانی پیدا دهنه‌ . ئه‌وه بوو سه‌ره‌تا ووتی ئهو جوله‌که‌یه ، دواتر ووتی پیغه‌مبه‌ره ، له‌ کو‌تاییدا دانی پیدا نا که مه‌سیایه !

هه‌نگاوی ٣: پرسیا‌ر . رو‌نکردنه‌وه

بیربکه‌وه : چه‌ز ده‌که‌ی کام پرسیا‌ره بکه‌یته روو بو کو‌مه‌له‌که له‌باره‌ی ئه‌م به‌شه‌ی کتییی پیرو‌ز؟ باشتره هه‌ول بده‌ین هه‌موو ئهو راستیا‌نه‌ی راکه‌یه‌راون له‌ یو‌حه‌نا ٤ : ١ - ٥٤ تی بگه‌ین ، وه ئهو شتانه‌ی تا ئیستا لئی تینه‌گه‌یشتووین پرسیا‌ری له‌باره‌وه بکه‌ین.

بنوسه : وریا به‌ له‌ شیوازی پرسیا‌ره‌که‌ت هه‌ول بده‌ روون بیت ، دواتر پرسیا‌ره‌که‌ت له‌ په‌راوه‌که‌تدا بنوسه‌وه .

به‌شداری بکه : (داوای ئه‌وه‌ی ئه‌نداما‌ن کاتی‌ک به‌سه‌رده‌به‌ن له‌ بیرکردنه‌وه‌و نوسینه‌وه ، یه‌که‌مه‌جار داوا له‌ هه‌ر یه‌کیکیان بکه پرسیا‌ره‌کانیا‌ن بکه‌نه‌ روو) .

گفتوگو بکه : (داوای ئه‌وه ، هه‌ندی پرسیا‌ر هه‌لبژیره وه هه‌ول بده له‌ ریگه‌ی گفتوگو‌کردنه‌وه به‌ یه‌کسا‌نی له‌گه‌ل کو‌مه‌له‌که‌تدا وه‌لامی بده‌وه) . (ئه‌مانه‌ی خوار هه‌ش نمو‌نه‌ن بو هه‌ندی پرسیا‌ر ره‌نگه ئه‌نداما‌نی کو‌مه‌له‌که بیخه‌نه روو ، وه هه‌ندی تییینی به‌سو‌دن بو به‌ریوه‌بردنی گفتوگو‌کردن سه‌باره‌ت به‌ پرسیا‌ره‌کان) .

یوحنا ۴: ۲۰ - ۲۴

پرسیاری ۱: خودا پهرستی راسته‌قینه کامه‌یه؟

تیبینه‌کان:

(أ) شوینی پهرستن .

سامیری‌ه‌کان پییان و ابوو که چپای گهریزیم تنها چق و ناو‌نده بو خوداپهرستی ؛ هاوکات جول‌ه‌که پییان و ابوو که ئورشالیم تنها ناو‌نده بو خوداپهرستی . به‌لام عیسا فهرموی : کاتی دیت ئیوه نه له‌سه‌ر ئهم شاخه‌و نه له ئورشالیم باوکه‌که ده‌پهرستن ، ئه‌وه‌ی ئیوه ده‌پهرستن نایناسن ، به‌لام ئه‌وه‌ی ئیمه ده‌پهرستین ده‌یناسین ، چونکه رزگاری له جول‌ه‌که‌وه‌یه . به‌لام کاتی دیت و ائیستایه که خوداپهرسته راسته‌کان به رۆح و راستی باوکه‌که ده‌پهرستن ، چونکه باوکه‌که داوای ئهم جوره خوداپهرستانه ده‌کات . " به‌م‌ه‌ش عیسا فی‌ری کردین که شوینی خودا پهرستی گرن‌گ نیه به‌ل‌کو هه‌لو‌یستمان له خودا پهرستی و ئه‌و راستیه‌ی پشتی پی ده‌به‌ستین له خودا پهرستیماندا ! له‌به‌رئ‌ه‌وه ، خوداپهرستی راسته‌قینه کو‌توبه‌ند نه‌کراوه به‌م شته ماددیانه‌وه . باو‌ه‌رداران‌ی مه‌سیح ده‌توانن له‌ه‌هر شوینی‌ک بی‌ت خودای باو‌ک به‌رستن : له ماله‌کانیاندا ، له ته‌لاری کل‌یسا ، له چۆله‌وانی ، وه له ههر شوینی‌کی دیکه که ئه‌وانی تیدان .

(ب) ئه‌و راستیه‌ی که باو‌ه‌رداران‌ی مه‌سیح پشتی پی ده‌به‌ستن له خوداپهرستیاندا .

هه‌لو‌یستی عه‌قلانیمان له خوداپهرستیدا پشت به‌و راستیه ده‌به‌ستیت که تایبه‌ته به‌و خودایه‌ی ده‌پهرستین . ئیمه خودا ده‌پهرستین . به‌لام کامه‌یه ئه‌و راستیه‌ی تایبه‌ته به‌ خوداوه ؟ ئه‌و راستیه‌ی که تایبه‌ته به‌ خوداوه ئه‌وه نیه که خه‌ل‌کی ده‌یل‌ی (ته‌خان‌ه‌ت ئه‌وه‌ش نیه که دینداره‌کان ده‌یل‌ین) یان ئه‌وانه‌ی باو‌ه‌ریان به‌ خودا هه‌یه ، به‌ل‌کو ئه‌وه‌یه که خودا خودی خوی دهر‌خسته له به‌دی‌ه‌یناندا و له کنتی‌بی پی‌رۆزدا (زه‌بور ۱۹). چونکه خودا

خودی خوئی بۆ دەر خستین به خهسلتهکانی ، ووتهکانی ، کردارهکانی)
عبرانیهکان ۱ : ۱ - ۲).

راستیهکی دیکه ههیه خودا رایگهیاندوه بۆمان ئهویش رۆحه . خودا رۆحه
له ناوه رۆکی و سروشتیدا . ئهو خودایهکی دهستکرد نیه له بهرد یان دار
یان چیا وه یان پهیکهر . له بهر ئهوه پئویست ناکات له ریگهی ئهو بتانهوه
بهر سترئ که له بهرد دروستکراون ، یان له ژیر درمختیکی دیاریکراو ،
یان له سهر چیاپهکی دیاریکراو یان له په رستگایهک . ههروهک ئهو
خودایهک نیه تاکو بتوانی لئی تیبگهیت له ریگهی یاساکانی ماتماتیک و
فیزیای تایبته به مادهکانهوه ، یان به پئی یاساکانی وزه یان بۆشایی
ئاسمان یان ئهو زهمنه دیاریکراوهی ههمانه چونکه ئهو خودایهکه
هه رگیز کهمناکات و هه میسه بالادهسته (له سهرووی هه موو شوین و
زهمانیکه و هه موو ئهوانه ی له گه ر دووندا یه) . ئهو خودایهک نیه یه کێک له
په یغه مبه ران یان دامه ز رینه ری ئاینیک دۆزیبیتیه وه . ئهو خودایه ی
ده پیه رستین - وهک باوه ر دارانی مه سیح - له ریگهی به دیه ئیراوهکانیه وه له
گه ر دونا خوئی دهر خست ، وه هه روه ها له میژوودا له ریگهی
په یغه مبه رانی په یمانی کۆندا وه له کۆتاییدا له که سایه تی عیسا ی مه سیحدا
دوا ی ئه وه ی به ر جهسته بوو وه سروشتیکی مرۆفانه ی وه رگرت .

له بهر ئه وه ، ده بیته به پئی ئاشکر اکر دنی خودی خوئی له کتیبی پیروژدا
بپه رستین . خودا رۆحه به سروشتی . ئه مهش واته ئهو جهسته نیه و
ناتوانین ببینین . وه ئهو خودایه که خاوه نی هه موو شتیکه و هه یچ پئویستی
به وه نیه خه لکی خزمه تی بکه ن . به لام چونکه خودایه کی که سیتیه ده بیته
خه لکی به شیوه یه کی که سیتی بیناسن . خه لکی ناتوانن بتوینه وه له ناو
خودا و له گه لیدا بنه یهک (وهک چۆن لایه نگرانی "فهلسه فه ی هه مووان
خودان" بانگه شه ی بۆ ده که ن) چونکه عیسا له یۆحه نا ۴ : ۲۴ دا فه رموی :
" خودا رۆحه و پئویسته ئهوانه ی ده پیه رستن به رۆح و راستی بپه رستن "
له بهر ئه وه ، په رستنی راسته قینه ئه وه یه که ئاراسته بیته بۆ خودای
راستی ئه وه ی خودی خوئی دهر خست له به دیه ئیراواندا ، وه له کتیبی
پیروژدا ، وه له کاره رزگار یه که ی له عیسا ی مه سیحدا .

(ج) ئەو رۆحەى كە باوەرداران لە رینگەپهوه خودا پەرستی ئەنجام دەدەن.

هەلۆیستی رۆحیمان لە خودا پەرستیدا پشت بە گوێرایه‌لیمان دەبەستیت بۆ راستی تایبەتمەدی خودا لە شیوازی خوداپەرستیدا. زۆربەى كەسە دیندارەكان پێیان وایه شیوازی خودا پەرستی لەچوارچێوهى نوێژیکدايه كە پێشتر دیاریکراوه ، یان نزاو پارانهوهیهکی دیاریکراو ، یان شوینیکی تایبەت بە خوداپەرستی ، وه یان جهژنه ئایینیە تایبەتەکان ، وه یان دەبیت بە پێی شەریعەتی ئایینی بیت تایبەت بە جلو بەرگ ، وه خواردن و خواردنەوه ، رۆژووگرتن ، هەجکردن بۆ شوینه پیرۆزەکان ، وه (دەیهك) زەكات ، تاد . بۆ نمونه ، جوله‌که‌کان کاتی نوێژیان دەکرد بە پێوه راده‌وه‌ستان و دەستیان بەرز دەکرده‌وه (یان دەچەمانه‌وه لەسەر ئەژنۆکانیان) بەرەو رۆوی ئورشالیم . هەموو سألێك دەچوون بۆ حەج بۆ ئورشالیم ، وه خواردنی یاساگیان (گلاویان) نەدەخوارد ، له هەفته‌یه‌کدا دوو جار بە رۆژوو دەبوون ، وه سێ جۆر دەیه‌کیان پێشکەش دەکرد له دستکەوتەکانیان !

لەگەڵ ئەوه‌شدا ، خودا دلخۆش نییه بە هەموو جۆره خوداپەرستیهك ! وه ناتوانرێ هەر شیوازیك و هەموو شیوازیك له کلتیسادا بەکار به‌یئرێ . بۆ نمونه ، خودا له ئیشایا ۱ : ۱۳ - ۱۵ دا دەفەر موی : " چیتەر قوربانی خۆراکی بێ کەلک مه‌هینن ،... تاوان و ئاهەنگ گێران پیکه‌وه ، بەرگه‌ی ئەمه ناگرم . سەرە مانگه‌کانتان و جهژنه دیاریکراوه‌کانتان !... کاتی دەستتان پان دەکەن‌وه چاوم لاده‌دم لەسەرتان تەنانه‌ت گەر زووریش نوێژ بکەن من گوێ ناگرم... " . لەبەرئەوه ، دەبیت باوەرداران دوور بکەن‌وه له رۆوکەش و رواله‌تی دەرەکی له‌کاتی خوداپەرستیدا ، وه جهخت بکەن‌وه لەسەر خوداپەرستی لەناخدا . وه له‌کاتی خوداپەرستیدا ، دەبیت هەر کەسێک تاوانی بەرامبەرت کردوه لێی خوش بیت ، وه دان بنییت بە گوناوه‌کانتدا ، وه ژیانی خۆت راده‌ستی خودا بکەیت ، وه خۆت تەرخان و پیرۆز بکەیت بۆ خودا ، وه ستایش و سوپاسی کەسایه‌تی‌ه‌که‌ی بکەیت هەروه‌ها کاره‌کانی . ئیدی به‌م شیوه‌یه چونکه خودا پەرستی

راسته‌قینه ههموو ئهو شتانه له خو ده‌گريټ كه له‌ناخي مرو‌فدايهو له شيو‌زي ژياني روژانه‌شي هه‌روه‌ها .

(د) ئهو ساكاريه‌ي كه باوه‌رداران په‌يره‌وي ده‌كهن له كاتي خوداپه‌رستيدا.

له يو‌حنا ٤ : ٢٣ ده‌خوينه‌وه كه خودا ده‌يه‌وي به رو‌ح و به راستي بيه‌رستن . ئه‌مه‌ش بهو واتايه نيه كه خودا ده‌گريټ به دو‌اي كه‌سانيكدا بهو شيو‌زه بيه‌رستن . به‌لكو واتاي مه‌به‌ستدار ليره‌دا ئه‌ويه كه خوداي باوك هه‌ز ده‌كات ئه‌وانه‌ي رزگاربان ده‌كات بهو شيو‌هيه بيه‌رستن ! چونكه خوداي باوك خوي ده‌ستپيشخه‌ري كر دوه له گه‌ران به دو‌اي گيانه‌كاندا بو رزگار كردنيان (لوقا ١٩ : ١٠). ئهو هه‌روه‌ها ده‌ستپيشخه‌ري كر دوه له ته‌واو كر دني رزگاريه‌كه‌يان (فيلپي ١ : ٦) له ريگه‌ي ئه‌وه‌ي كه وايكر دوه له رزگار بوه‌كان به رو‌ح و به راستي بيه‌رستن.

يو‌حنا ٤ : ٢٧

پرسيا‌ري ٢ : بو‌چي قوتابيه‌كان سه‌رسام بوون كاتي بينيان عيسا له‌گه‌ل ژنيكدا قسه ده‌كات ؟

تېبينه‌كان :

له ئينجيلي يو‌حنا ٤ : ٢٧ ده‌خوينه‌وه كه قوتابيه‌كان سه‌رسام بوون كاتي بينيان عيسا له‌گه‌ل ژنيكدا قسه ده‌كات . هو‌كاري سه‌رسام بوونيان ئه‌وه بوو كه رابه‌راني جوله‌كه به شيوه‌يه‌ك فير كردنيان پيشكه‌ش ده‌كرد كه نابيت هيچ كه‌سيك له شه‌قامه‌كان له‌گه‌ل ژندا قسه بكات ته‌نانه‌ت له‌گه‌ل هاوسه‌ري خوشياندا .

تا ئيستاش و لهم كاته‌ي كه تيايداي رابه‌راني جوله‌كه به شيوه‌يه‌كي گه‌شتي بارگرايه‌كي زوريان بو ژن دروست كر دوه . وه زورينه فير كردنه‌كانيان بهو شيوه‌يه‌يه كه بووني ژن ته‌نها بو يه‌ك مه‌به‌سته ئه‌ويش تير كردني ئاره‌زووي پياوه ، وه ژن ده‌بیت جلو به‌رگيكي ديار يكر او بپوشيت ، وه

دهبیت لهمالهوه بمینیتتهوه ، وه ناییت پیوان قسه لهگهل ژنان بکهن ، وه پیاو دهتوانیت چهندين ژن بکات به هاوسهري خوئی (فرهژنی) ، وه پیاو دهتوانی لهبر چهندين هوکاري زور ژنهکهي تهلاق بدات ، وه پیاو دهتوانی له ژنهکهي بدات ، تاد.

بهلام عيسا نهو پهروه دهوکلتورهی جولکههی گوری که تایبته به ژن . واتای نازادی راستهقینهی ژنی بو قوتابیهکانی دهرخست . وه نازادی راستهقینهی ژن واتای نهوه نیه ههموو نهو جیاوازیانه بهلاوه نین که خودا لهنیوان ژن و پیاودا دایناوه . ههروهها واتای نهوش نیه خهمسارد بین بهرامبر ههموو نهو بهرپرسیاریتیه جیاوازانهی که خودا به پیوان و ژنانی بهخشیوه له چوارچیوهی پهیهندی هاوسهگری و کلئسادا . چونکه گیانی ژن و پیاو وهکو یهک بهتهواوی لهبرچاوی خودا به نرخه (گهلاتیه ۳ : ۲۸) . وه ههس کاریک که پیوان و ژنان پیی ههلهستن له مال و له کلئسادا ههروهها بههادران و پیویستن . ئیدی بهم شیوهیه ، ریژی ژن له کومهلگهدها پهکسانه به ریژی پیاو . عيسا ههمیشه به ریزهوه مامهلهی دهکرد لهگهل ژنانی بیگهر دو خانهدان . لهگهل نهوشدا قوتابیهکان سهرسام بوون کاتی بینیان عيسا لهگهل ژنیکدا قسه دهکات ، وه پرساریان لی نهکرد : "چی لئی دهوی ؟" ههس چهنده نهگهر پرساریان بکردایه وهلامهکهي نهوه دهبوو " ههندي ئاوی ناساییم لئی دهوی " . وه کهسیان لییان نهپرسی : " بوچی قسهی لهگهل دهکهیت ؟" نهگهر پرساریان بکردایه وهلامهکهي نهوه دهبوو : " تاکو ئاوی ژیانی بدهمی ! " له ههمووی گرنکتر نهوهیه که عيسا ههمیشه بهو پهري ریزو دلنهرمیهوه مامهلهی دهکرد لهگهل ژنان .

یوحنا ۴ : ۳۵ - ۳۸

پرسیاری ۳ : عيسا چیمان فیر دهکات لهبارهی پهیهندی نیوان نهوانهی دهچینن و نهوانهی دروینه دهکهن (چینهرو سهیان) ؟

تیببیهکان :

(أ) چینهرهکان لهم بهشهی کتیبدا عيساو ژنه سامیریهکهي .

عیسا گیانی ژنه سامیرییه‌که‌ی برده‌وه . ئه‌ویش رۆیشت و به رۆلی خۆی
 ئه‌و گیانانه‌ی برده‌وه که له شاره‌که‌یدا ده‌ژین. وه کاتی گه‌یشته شاره‌که
 ئه‌وه‌ی ده خوله‌ک دوور بوو به پیاده‌ری ، به خه‌لکه‌که‌ی نه‌وت که عیسا
 مه‌سیایه ، به‌لکو هانی دان که برۆن و بو‌خۆیان تاقی بکه‌نه‌وه ئه‌وه بوو
 پێی وتن : " وهرن ببینن ... " – رێک وه‌ک ئه‌وه‌ی عیسا کردی کاتی دووان
 له قوتابیه‌یه‌که‌مینه‌کانی بانگ کرد . هه‌روه‌ها ووتی : " که‌سێک ببینن
 هه‌ر چه‌یه‌کم کردوه پێی و وتم ! ده‌بی مه‌سیح نه‌بیت؟ " سامیرییه‌کانیش هه‌ر
 وه‌ک جوله‌که‌کان پێیان وابوو مه‌سیح ئه‌و پێغه‌مبه‌ریه‌یه که له سپاره‌ی
 وته‌کان ۱۸ : ۱۸ - ۱۹ ئاماژه‌ی بو کراره‌وه . له‌به‌ر ئه‌وه ، خه‌لکی سوخار
 هاتنه‌ ده‌روه‌وه‌و چوون بو لای عیسا .

(ب) دروینه‌ی رۆحی هۆکاریکی دیاریکراوی نیه .

له‌و کاته‌دا ، عیسا به قوتابیه‌کانی فه‌رموو : " ئه‌ی نالین : پاش چوار
 مانگ دروینه‌ دیت ! " ئه‌و کات دروینه‌ی ئه‌وی به شیوه‌یه‌کی گشتی
 له‌سه‌ره‌تای مانگی نیسان / ئه‌پرێل ده‌ستی پێده‌کرد . واته عیسا له مانگی
 دیسه‌مبه‌ر و تووژی له‌گه‌ڵ ژنه سامیرییه‌که‌دا کردوه (وه پێده‌چێ
 به‌رواره‌که‌ی ساڵی ۲۷ ی زایینی بیت). له‌و کاته‌دا هیشتا وهرزی دروینه‌ی
 گه‌نم نه‌بوو . به‌لام دروینه‌ی رۆحی بو خه‌لکی هه‌یچ وهرزیکی
 دیاریکراوی نیه ! دروینه‌ هه‌میشه ئاماده‌یه ! له‌م بارودۆخه‌دا ، هه‌یچ
 کاتیکی ته‌واو نه‌بوو له نیوان تووی ئینجیل و دروینه‌ی ژبانی هه‌تاهه‌تایی
 ! چونکه عیسا سامیرییه‌کانی بینی ئه‌وان به‌ناو کێلگه‌کاندا تێده‌په‌رن و
 به‌ره‌و رووی دین . ئه‌و کات عیسا فه‌رموی : " چاوتان هه‌لپه‌رن و سه‌یری
 کێلگه‌کان بکه‌ن و از هه‌رد هه‌لگه‌راون بو دروینه " . به‌وه ئه‌و به‌روونی
 ئاماژه‌ی بو ئه‌وه کرد قوتابیه‌کانی بنیری بو دروینه‌ی ئه‌و خه‌لکه‌ له
 شانشینیه‌که‌یدا . له‌وکاته‌دا ، ئه‌و پێشبینیه هاته‌دی که له عاموس ۹ : ۱۳ دا
 هاتوه . عاموس پێغه‌مبه‌ر پێشبینی کرد و ووتی : " ئه‌وه‌تا رۆژانێک دین ،
 خوداوه‌ند ده‌فه‌رمویت ، کێله‌ر به دروینه‌کار ده‌گات و شێله‌ری تریش به
 چینه‌ری توو و چیاکان خوشاوی ترییان لی ده‌تکیت و هه‌موو گرده‌کانیش
 لێیان ده‌چۆریت ! "

(ج) دروینه‌کاران لهم به‌شهی کتیبدا قوتابیه‌کانن .

چونکه عیسا له یوحنا ۴ : ۳۸ دا فەرموی : " ئیوهم بو دروینه‌یه‌ك نار دووه كه پپوهی ماندوو نه‌بوون . كهسانی دیکه ماندوو بوون و ئیوه هاتنه سەر ماندوو بوونیان " . چونکه له‌سەر هاتادا عیساو ژنه سامیرییه‌که کاریان ده‌کرد له نیوان سامیرییه‌کان ، عیسا به شیوازی ناراسته‌وخۆ له ریگه‌ی ژنه سامیرییه‌که‌وه کاری کرد . دواتر ژنه سامیرییه‌که به رۆلی خۆی كهوته کار — له نیوان دانیشتوانی شاره‌کهیدا . ئا ئه‌وه‌تا خوداوه‌ند عیسا‌ی مه‌سیح قوتابیه‌کانی ده‌نیری تاكو دروینه‌ی ئه‌و کیلگه‌ مرۆبیه‌ بکات بو ژبانی هه‌تاهه‌تایی .

(د) له چوارچێوه‌ی رۆحیدا ، ئه‌و شیوازه‌ باوه ، ئه‌وه‌ی مرۆفیک چاندویه‌تی مرۆفیکی دیکه‌ دروینه‌ی ده‌کات .

عیسا له ئینجیلی یوحنا ۴ : ۳۷ دا فەرموی : " چونکه ئه‌و په‌نده‌ راسته‌ که ده‌ئیت : یه‌کیك توو ده‌کات و یه‌کیکی دیکه‌ دروینه‌ ده‌کات " . وه‌ هەر کرێکاریك له‌ شانیشینی خودای مه‌زندا هاوکات چینه‌ره‌و دروینه‌کاریشه . چونکه ئه‌و دروینه‌یه‌ك ده‌کات که كهسانی دیکه‌ چاندویانه . وه‌ به‌ پپچه‌وانه‌شه‌وه‌ هه‌مان شت ئه‌و توو ده‌چینی و كهسانی دیکه‌ پاش ئه‌و دروینه‌ی ده‌کن . له‌بهر ئه‌وه‌ ، هه‌میشه‌ له‌ شانیشینی خودای مه‌زندا کیلگه‌ی چینه‌راو ئاماده‌یه‌ بو دروینه‌ ! وه‌ توو زور دلخۆش ده‌بیت به‌و دروینه‌یه‌ ، یان دلخۆش ده‌بیت کاتی ده‌زانی که کرێکاریك (خزمه‌تکاریك) ی دیکه‌ له‌و شوینه‌دا دروینه‌ ده‌کات که توو تووت لی چاندوه‌ ! وه‌ به‌م شیوازه‌ ، ئیدی دروینه‌کاران و چینه‌ره‌کان پپکه‌وه‌ دلخۆش ده‌بن . وه‌ خزمه‌تکارانی مه‌سیح هه‌میشه‌ دلخۆش ده‌بن به‌وه‌ی ده‌یچینن و دروینه‌ی ده‌کن . پۆلسی نیردراو له‌ اکۆرنسۆس ۱۵ : ۵۸ دا ده‌فەرموی : " کهواته‌ خوشک و براییانی خوشه‌ویستم ، چه‌سپاو بن . جیگیر بن . خۆتان به‌ ته‌واوی بو کاری خوداوه‌ند ته‌رخان بکن ، بزائن ره‌نجتان بو خوداوه‌ند بی سوود نییه‌ ! "

پرسیاری ۴: بۆچی عیسا رویشت بۆ شاری (جهلیل) له گهڵ نهوهشدا دهیزانی که پیغمبهر له زیدی خویدا ریزی لی ناگیری؟

تیپینییهکان: له مهتا ۱۳: ۵۳ - ۵۸ دهخوینینهوه که عیسا هاتهوه بۆ شارهکهی خۆی ناسیره له جهلیل وه لهوئ خهڵکهکه رهتیاں کردهوه. نهوهبوو عیسا فرموی: " پیغمبهر بی ریز نییه، تهنها له شارو مالی خۆی دا نهبیته!" چونکه کاتی عیسا له ئورشالیم بوو، زۆربهی ئهوه خهڵکانهیی که پهرجوهکانی عیسایان بینی باوهریان پیهینا. وه دوای پاککردنهوهی پهرستگا، بۆیهکهمجار روبهروی فهریسیهکان بۆوه. ئیدی عیسا رویشت بۆ جهلیل چونکه دهیزانی خهڵکی ئهوی ریزی لی ناگرن ئهگهر دوبارهو به توندی روبهروی فهریسیهکان بیتهوه، وه دهبیته مایهی دروستکردنی قهیرانیکی پيشومهخت. نهوهبوو جهلیلیهکان پیشوازیان لیکرد چونکه کاری پهرجوی ئهجام دهدا (یوحنا ۴: ۵۴). بهلام ریزیان لی نهگرت (یوحنا ۴: ۴۸). وه ئهگهر نیشانهو پهرجویان لی نهدیبايه باوهریان پی نهدههینا. وه ههروهها کاتی عیسا له فیرکردنهکانیدا پی راگیانندن ئهگهر به دل و به ژیاں و به باوهریکی راستهقینه پهسهندی نهکمن ژیانی ههتا ههتا بیان پی نادریته، زۆربهی دانیشتوانی جهلیل وازیان لیهینا (یوحنا ۶: ۶۶).

ههنگاوی ۴: پهیرهوی بکه. پهیرهوکردن

بیربکهوه: چی راستیهك لهم بهشهی کتیبدا هاتوه دهشی باوهرداران به شیوهی پراکتیک پهیرهوی بکهن؟

بهشداری بکهو بنوسه: وهرن پیکهوه بیربکهینهوه و ههندی پهیرهوکردن بنوسینهوه تهواو بکهین له یوحنا ۴: ۱ - ۵۴.

بیربکهوه: ئهوه پهیرهوکردنه پيشنیارکراوه کامهیه که خودا دهیهوی بیگوری به پهیرهوکردنی کهستی؟

بنوسه: ئهم پهیرهوکردنه کهستییه بنوسه له پهراوهکهتا. بهشداری بکه به نازادی لهو پهیرهوکردنه کهستییهی که خودا دایناوه لهسهر دلت.

(لهيادت بيت ئەندامانى ھەموو كۆمەلەھەك راستىيە جياوازەكان
پەير ھودەكەن ، يان لە ھەمان راستيدا پەير ھوكردن ى جياواز دەردەھيئن .
ئەمانەى خوار ھو ھەندى پەير ھوكردى پيشنيار كراون .)

۱ - نمونه لەسەر پەير ھوكردى پيشنيار كراو .

۴ : ۱ : بړۆ خەلكى ديكە بکە بە قوتابى – ريك وەك ئەو ھى عيسا كرى
(مەتا ۲۸ : ۱۹).

۴ : ۷ : دەستپيشخەرى بکە بۆ بەھەك گەيشتن لەگەل خەلكيدا لە ريگەى
داواكردى چاكەھەك لتيان يان كرىنى كاريكى چاكە لەگەليان .

۴ : ۱۰ : دەربارەى خودا بدوى بۆ خەلكى و ئەو ھيان بۆ باس بکە خودا
چييان دەداتى ، بەو شيو ھىە سەرنجى خەلكى راکيشە .

۴ : ۱۳ - ۱۴ : حەزو ئارەزوى خەلكى بچولئىنە بۆ شتە رۆحیەكان لە
ريگەى بەراوردكردى نيوانيان و شتە ماددیهكان.

4 : ۱۶ – ۱۸ : ھاوكارى خەلكى بکە و ئاشنايان بکە بەو ھى بزائن
پيوستيان بە رزگارى ھەيو ھەست بە گوناھەكانيان بکەن .

4 : 19 : وردە وردە عيسا بناسينە بە خەلكى تاكو توشى سەرسام بوون
نەبن بە زۆرى و كەلەكەبوونى زانيارى و راستیەكان .

4 : 21 - 24 : دلنیا بە لە پاکی و بیگەردى بیرو ھوشت کاتى خودا دەپەرستى
. وە جگە لەو خودایەى كە خودى خوى راگەیاندو ھە كتيبی پیرۆزدا ھیچ
خودایەكى دیکە مەپەرستە .

4 : 21 - 24 : دلنیا بە لە بیگەردى و پاکی حەزە رۆحیەكانت کاتى خودا
دەپەرستى . وە خودا بپەرستە بە دلسۆزى نەك بە شیو ھى پەرستشە
روالەتى و رووكەشەكان .

۴ : ۲۷ : بەرێز ھو ھەگەل ژنان مامەلە بکە بە ھەمان شیو ھى پیاوان : بى
چەوسانەو ھو جياكارى .

٤ : ٣٢ ، ٣٤ : خوار دنی ئاسایی بخو ، بهلام کهمتهر خهم مهبه له خوار دنی
رؤحی (واته به خواستی خودا بکه ، ئهو کاره تهواو بکه که خودا
رایسپاردووی بوی).

٤ : ٣٧ - ٣٨ : له ههموو ئهو شوینانهی تیایدای توی ئینجیل بچینه ، وه له
هه شوینیک بووی دروینهی خهکی بکه بو شانشین خودا.

٤ : ٤٢ : ئاگادار به باوهر کهت لهسهه بنهمای قسهی خهکی نهییت ،
بهکو باوهریکی کهستی و نهزموندار لهگهل عیسیای مهسیح بییت.

٤ : ٤٤ : کاتی دهبینی له شارهکهی خوت ریزی شایستهت لی ناگیرئ ،
برو بو شاریکی دیکه (مهتا ١٠ : ١١ - ١٥).

٤ : ٤٨ - ٥٣ : بزانه که خودا زیاتر و زیاتر پیروزت دهکات چونکه
باوهرت به عیسا هیناوه بی ئهوی خوی و پهههکانی ببینی (یوحنا
٢٠ : ٢٩).

٢ - نمونه لهسهه پهیرهوکردنی کهستی .

(أ) بهلینم داوهو سوورم لهسهه ئهوی شوینکهوتهی عیسا بم له
تهواوکردنی ئهو کارهی پیی ههلهدهستم . وه باوهر هینانم به عیسیای مهسیح
دهستپیکردوهو دههوی بهردهوام بم له پشتبهستن بهو ، سههباری هه
بارودوخیکی نارمهت و دژوار . چونکه عیسا فهرموی : " خوار دنی من
ئهویه به خواستی ئهوه بکهه که نار دوومی و کارهکهی تهواو بکهه " .
لهبهه ئهوه ، منیش ههروهها دههوی ههههه به خواستی خودا بکهه و ئهو
کاره تهواو بکهه که خودا دههوی بیکهه .

(ب) بهلینم داوهو سوورم لهسهه ئهوی دلخوش بم بهوهی چاندومه له
ژیانی ههندی کهسدا نهگهه چی خوم دروینهشی نهکهه . ههروهها دلخوش
بم بهوهی کاتی دروینههه کههه کهه ، کهسانی دیکه چاندویانه . چونکه
رهنگه ههندی جار توو بچینم و ههندی جاری دیکه دروینه بکهه . من
دهزانم که ئهوه به پیی پلان و دهسهلاتی خودایه ، وه ههههه کیلگه
ئامادهیه بو دروینه ! لهبهه ئهوه ، دلخوش دههه بهو دروینههه که خوم

دهيکەم، ھەروەھا دلخۆش دەبم کاتئ دەزانم خزمەتکارئیکی دیکە ئەو
 دروینە دەکات که من چاندومه ! بەم شئوازە ، دلخۆشی دەبیتە پشکی
 ھەردوو تیمەکه : ئەوانەئ دەچینن و ئەوانەئ دروینە دەکەن .

ھەنگاوی ٥. نوێژ بکە ھاتنەدەنگ

و ەرن پیکەو ە بۆئەو ەئ بە نۆرە نوێژ بکەن ھەریەکیکمان سەبارەت بە
 یەک راستی که خودا فیری کردین لە ریگەئ ئایەتەکانیەو ە لە یۆحەنا ٤ :
 ٥٤ - ١ .

(بەدەنگەو ە ھانتت لە نوێژەکتدا بۆ ئەو شتەئ فیری بووئیت لە وانەئ ئەم
 کتیبەدا) . پرۆفە بکەن لەسەر نوێژی کورت که پیکەتبی لە رستەئەک یان
 دوان . لە یادت بیت ئەندامانی ھەر کۆمەلەئەک دەکری نوێژ بکەن
 سەبارەت بە کاروباری جیاواز تر) .

٥ نوێژ (٨ خولەک) نوێژی داکوکیکاری

بەردەوام بن لە نوێژ لە شئو ەئ کۆمەلەئ دووانەئیی یان سیانی .
 نوێژەکانتان بەرز بکەنەو ە لە پیناوی یەکتەر و لە پیناوی خەلکی
 جیھان .

٦ ئەرکی مائەو ە (دوو خولەک) بۆ وانەئ داھاتوو

رەبەری کۆمەلەکە . ئەرکی داھاتوو بەدە بە ئەندامانی کۆمەلەکەت بە
 شئو ەئ نوسراو ، یان داوايان لئ بکە لە پەر او ەکانیاندا بینوسن .

۱- بهائين به اھڻان به راھڻان قوتابيه نوڻيهڪاني خوداوند و بونيدانان کڻيساي مھسيح .

۲- وتاري ناموژگاري يان فيرڪردن ، يان وانه دابهشڪردن (لهگهل كهسيڪي تر يان لهگهل ڪومھليڪدا) بهشي چوارھمي ئينجيلي يوحننا.

۳- خهلوهتي روحي . چيژ وھربگره له خهلوهتي روحي لهگهل خودا و ھموو روژيڪ ھاوڪاري وھربگره له نيوهي بهشيڪ له ۲ ڪورنسوس

۱۱- ۱۳ . باشترين شيوازي راست بهكار بهينه و تيبينيهڪانت بنوسهوه .

۴- لهبھرڪردن : تيرامان بڪھو نايهتي نوڻي لهبھرڪردن : ۲ ڪورنسوس

۶: ۱۴ لهبھر بڪھو روژانه بهو ۵ نايهتانهدا بچورهوه كه لهبھرت

ڪردوون .

۵- نوڻيژ . نوڻيژ بڪھو بو كهسيڪي ديار يڪراو يان شتيڪي ديار يڪراو لهم

ھفتهيهداو تھماشا بڪھو خودا چي دهڪات (زھبور ۵ : ۳) .

۶- تیبينيهڪانت بنوسه سھبارھت به بونيدانان کڻيساي مھسيح . ھسروهه

ئھو تيبينيهڪانت بنوسهوه كه پهيوھنديان به کاتي خهلوهتت لهگهل خودا و

نايهتهڪاني لهبھرڪردن و فيرڪردن و نامادهڪاري يهوه ھهيه .